

IES Virxe do Mar
de Noia

IES VIRXE DO MAR
DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN
Rúa Rosalía de Castro, 1 15200 Noia (A Coruña)
Tfno.: 881866831
E-mail: ies.virxedomar.noia@edu.xunta.gal
<http://www.edu.xunta.gal/centros/iesvirxedomar/>

PLAN ANUAL DO DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN

CURSO 2022-2023

Departamento de Orientación IES Virxe do Mar

1.- INTRODUCCIÓN

1.1.- A orientación como actividade educativa

1.2.- Xustificación do Plan de Orientación

2.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTEXTO

2.1- Contextualización do centro

2.2.-O departamento de orientación

2.3.-Análise de necesidades

3.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NA NORMATIVA

4.- OBXECTIVOS DO PLAN

5.- PLANIFICACIÓN XERAL E ACCIÓNS PRIORITARIAS

5.1- Apoio ao proceso de ensinanza-aprendizaxe

5.2- Apoio á orientación académico-profesional

5.3- Apoio ao plan de acción titorial

5.4- Temporalización-secuenciación actividades titoría

5.5- Actividades complementarias e extraescolares do Departamento

6.- ESTRATEXIAS DE INTERVENCIÓN

7.- METODOLOXÍA

8.- SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN DO PLAN

9.- ANEXO: PLAN DE APOIO PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA

1.- INTRODUCCIÓN.

1.1.- A orientación como actividade educativa.

A Lei Orgánica 1/1990, do 3 de outubro, de Ordenación Xeral do Sistema Educativo (LOXSE) establecía que a actividade educativa se desenvolvese atendendo entre outros principios, ó **de atención psicopedagóxica e orientación educativa e profesional (Art.2)**. Isto supoñía integrar na actividade educativa máis tradicional dúas funcións; por un lado a atención especializada e individualizada- que non exclúe- das dificultades de aprendizaxe, o por outro, a orientación para o desenvolvemento persoal, académico e profesional como parte do proceso educativo. Así mesmo, **a titoría e a orientación formaban parte da función docente (Art.60)**, co cal todo profesor polo feito de selo, ía estar implicado na acción titorial.

A Lei Orgánica 10/2002, de 23 de decembro, de Calidade da Educación (LOCE), no seu artigo 2 recollía explícitamente como dereitos básicos dos alumnos, o **dereito a unha formación integral que contribuíse ao pleno desenvolvemento da personalidade e o dereito a recibir orientación educativa e profesional.**

A Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación (LOE) modificada pola Lei Orgánica 3/2020, do 29 de decembro (LOMLOE), atendendo a anteriores referentes legais e novos postulados, establece un marco no que se van desenvolver todas as accións educativas, (incluída, por suposto, a orientadora), recollendo no seu Preámbulo, entre os seus principios básicos, o logro da:

- Educación de calidade para todo o alumnado.
- Equidade na educación que garanta a igualdade de oportunidades.
- Esfuerzo compartido por todas as persoas que compoñen a comunidade educativa.

Os **ámbitos de actuación** da mencionada orientación educativa e profesional serán tres:

- O apoio ao proceso de ensino- aprendizaxe.
- A acción titorial.
- E a orientación académica e profesional.

Os axentes destinatarios de dita actuación serán: o alumnado, o profesorado, os pais / nais dos alumnos/as e, a comunidade educativa en xeral.

Todos estes argumentos implican que a orientación é un dereito e un principio neste sistema educativo, así como unha función inherente á actividade educativa diaria.

A orientación fai posible unha educación no sentido máis enriquecedor do término, é dicir, unha educación que vaia máis aló da mera instrucción e transmisión de coñecementos, unha educación que se dirixa á persoa enteira e unha educación que atenda á persoa concreta.

Neste senso configúrase como a peza clave que aglutina o instrutivo e o educativo contribuíndo ó logro da formación integral do alumno mediante unha intervención preventiva, planificada, sistémica, curricular e cooperativa, coa implicación de todos os axentes educativos e sociais.

No desenvolvemento deste proceso de orientación atenderemos a **seis principios fundamentais**:

- **Principio de Prevención:** a orientación será esencialmente proactiva, anticiparase (no posible) á aparición de circunstancias ou situacións que poidan obstaculizar o desenvolvemento dunha personalidade sá e integrada, capaz de expresar as súas máximas potencialidades. O énfase ponse no grupo ou comunidade, intervindo na alteración dos contextos ambientais ou dotando aos individuos das axeitadas competencias vitais para que poidan afrontar con éxito as situacións de crise.
- **Principio de desenvolvemento:** a orientación é un proceso continuo dirixido ao desenvolvemento integral das persoas.
- **Principio de Intervención Social:** a acción orientadora realizarase en e sobre un contexto dado para posibilitar á persoa orientada o coñecemento das variables contextuais e as posibilidades de transformación destas.
- **Principio de sistematización:** orientación centrada nas necesidades e problemas da institución escolar.
- **Principio de curricularidade:** a orientación educativa integrada no currículo formando parte das distintas áreas que conforman o currículo así como a súa especificación nos diferentes documentos do centro.
- **Principio de cooperación:** necesidade de coordinación e cooperación dos diversos axentes que interveñen no proceso educativo (pais/nais, profesorado, alumnado, axentes externos....)

1.2.- Xustificación do Plan de Orientación.

Entendemos o Plan de Orientación como o documento de traballo que recolle as actuacións do noso departamento para un curso académico, concretando e apoiando o Plan de Orientación Académico – Profesional, o Plan de Acción Titorial e as medidas de atención á diversidade incluídas no Plan Xeral de Atención á Diversidade no Proxecto Educativo de Centro.

Configúrase como un documento aberto, vivo e en constante confluencia coa práctica e coa investigación educativa. O longo deste plan hai unha preocupación por favorecer unha mellor conexión entre a teoría e a práctica, considerando que a primeira, informa á práctica e dende esta constrúese a teoría. Elemento éste, esencial para garantir, ou polo menos posibilitar a mellora da calidade educativa.

A finalidade do Plan é garantir o exercicio do dereito á orientación de todos os alumnos/as e a súa continuidade e coherencia ó longo da Etapa de Educación Infantil, Primaria e Secundaria, e proseguir nas ensinanzas posobrigatorias.

O marco de referencia do plan de orientación do centro defínese a partir das instrucións ditadas pola Dirección Xeral, dirixidas a unificar as actuacións dos diferentes plans de orientación, establecendo un marco común para a súa planificación, desenvolvemento e avaliación, así como aqueles ámbitos de actuación prioritarios; sen prexuízo do establecido no proxecto educativo de cada centro, o que posibilitará a necesaria adaptación das actuacións ós diferentes contextos educativos.

2.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTEXTO.

2.1.- Contextualización do centro.

O alumnado que se incorpora ao noso centro para proseguir os seus estudos de ensino obrigatorio na Etapa da ESO, provén na maioría, do centro de Infantil e Primaria adscrito ao noso IES: CEIP Felipe de Castro e na Etapa de Bacharelato algún alumno/a proceden de centros concertados da contorna coma o Centro Jaime Balmes ou o María Asumpta.

Oferta Educativa.

No IES Virxe do Mar, ofértanse para o curso 2022/23, as seguintes ensinanzas;

E.S.O.

- 1º ESO: 2 grupos (49 alumnos/as)
- 2º ESO: 2 grupos (58 alumnos/as)
- 3º ESO: 2 grupos (un deles referente do PDC: 55 alumnos/as).
- 4º ESO: 2 grupos (53 alumnos/as).

Nesta etapa ademais temos en funcionamento as seguintes medidas de atención á diversidade, concretadas para este curso académico dende o **Plan Xeral de Atención á Diversidade**:

- Reforzos grupais de matemáticas e nas linguas, para o alumnado exento de 2ª lingua estranxeira en 1º e 2º curso.
- Reforzos de materia dentro da aula.
- Apoios específicos individualizados de Pedagoxía Terapéutica para o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Un Programa de Diversificación Curricular en 3º da ESO (10 alumnos, 5 rapaces e 5 rapazas).

Bacharelato

- 1º BAC: 3 grupos (69 alumnos/as)
- 2º BAC: 3 grupos (67 alumnos/as)

Ciclo Formativo de Grao Medio: Video disc-jockey e son

- 1º curso: 1 grupo (21 alumnos/as)

- 2º curso: 1 grupo (13 alumnos/as)

Para atender axeitadamente esta realidade educativa, o centro adopta aquelas medidas organizativas, pedagóxicas e curriculares que mellor respondan ás necesidades da comunidade educativa, atendendo fundamentalmente ao Decreto 229/11, do 7 de decembro, polo que se regula a atención a diversidade do alumnado dos centros docentes da comunidade autónoma de Galicia, e a Orde do 8 de setembro de 2021 que desenvolve o citado Decreto. Neste curso académico contamos coas seguintes medidas implantadas concretadas do **Plan Xeral de Atención á Diversidade:**

Ordinarias

- Adecuación da estrutura organizativa do centro (horarios, agrupamentos, espazos) e da organización e xestión da aula ás características do alumnado.
- Adecuación das programacións didácticas ao contorno e ao alumnado.
- A optatividade.
- Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo e cooperativo en grupos heteroxéneos.
- Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación.
- Medidas e actuacións destinadas á mellora da convivencia.
- Desdobramentos de grupos.
- Programas de reforzo.
- Programas específicos personalizados.
- Programas de habilidades sociais.

Extraordinarias

- Programa de Diversificación Curricular.
- Apoio do profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica.

2.2.- O Departamento de Orientación.

► Rasgos que o caracterizan.

A orientación e a función titorial, reclaman necesariamente da axuda, colaboración, asesoramento e apoio técnico do Departamento de Orientación, do que forma parte a orientadora, totalmente ligada á dinámica educativa do centro e que representa ó Departamento na Comisión de Coordinación Pedagóxica.

As características do departamento de orientacións son:

- É un órgano de coordinación docente, xunto cos departamentos Didácticos, a Comisión de Coordinación Pedagóxica, os titores..., que polas súas múltiples relacións co resto da comunidade educativa, representa un eixo na organización do centro.

- As súas accións estarán plenamente integradas no proceso educativo xeral e no marco curricular, o seu labor non será illado nin paralelo.
- É o espazo institucional dende onde se coordina, colabora e participa activamente na planificación e desenvolvemento da acción titorial e orientadora, onde se articula unha oferta curricular adaptada e diversificada.
- É un marco colaborativo e buscará polo tanto ofrecer respostas educativas a titores/as, equipos docentes, departamentos, equipo directivo, alumnado e familias.
- É un elemento fundamental para promover os procesos innovadores no centro, contribuír a avaliación interna do mesmo e o seu plan de mellora en aras dunha maior calidade educativa.
- É unha ponte de unión do centro cos servizos do entorno: Servizos sanitarios, socioculturais, empresas públicas e privadas, outros centros da comarca, servizos de orientación laboral da Administración local, autonómica etc.
- Configúrase como o servizo interno por excelencia, de orientación educativa e profesional, que deberá traballar á par e na mesma dirección e, solicitando asesoramento cando sexa necesario, cos Servizos externos de ámbito provincial (Equipo de Orientación Específico e Inspección Educativa), así como cos servizos centrais dende a Dirección Xeral de Ordenación Educativa e Formación Profesional mediante Subdireccións Xerais de ordenación educativa e Servizo de Ordenación e Innovación Educativa e Servizo de Formación de Empresas e orientación laboral e as súas instrucións e directrices.

► **Funcións.**

A Orde do 24 de xullo de 1998, establece no seu artigo 5º as funcións que desenvolverá o departamento de orientación e que son:

- Valorar as necesidades educativas, no ámbito da orientación, do alumnado e do seu contorno e deseñar, desenvolver e avaliar programas específicos de intervención.
- Elaborar, de acordo coas directrices establecidas pola Comisión de Coordinación Pedagóxica, as propostas do plan de orientación académica e profesional, e do plan de acción titorial dos centros, así como coordinar ao profesorado e ofrecerlle soporte técnico para o desenvolvemento destes plans.
- Participar na elaboración dos proxectos educativo e curricular de centro, incidindo nos criterios de carácter organizativo e pedagóxico para a atención do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e nos principios de avaliación formativa e, cando cumpra, na adecuación dos criterios de promoción.
- Deseñar accións encamiñadas á atención temperá e á prevención de dificultades ou problemas de desenvolvemento ou de aprendizaxe derivadas tanto de condicións desfavorables como de altas capacidades que presenten os alumnos/as.

- Participar na avaliación psicopedagóxica e no deseño e desenvolvemento de medidas de atención á diversidade.
- Facilitarlle ó alumnado o apoio e asesoramento necesarios para afrontar os momentos escolares máis decisivos ou de maior dificultade, como o ingreso no centro, o cambio de ciclo ou etapa e, cando corresponda a elección de optativas ou de itinerarios formativos, a resolución de conflitos de relación interpersoal ou a transición á vida profesional .
- Informar ao alumnado dos recursos laborais e profesionais ó seu alcance a propoñer a realización de actividades de orientación que lle faciliten a toma de decisión sobre o seu futuro .
- Cooperar cos membros dos equipos específicos no deseño, desenvolvemento e avaliación dos programas de orientación.
- Impulsar a participación do profesorado en programas de investigación e innovación educativa nos ámbitos relativos a hábitos de traballo intelectual, programas de ensinar a pensar, habilidades sociais, técnicas de dinámicas de grupos e en calquera outros.
- Promover a cooperación entre o centro e as familias, implicándoas no proceso educativo dos seus fillos, especialmente no relativo á motivación, á construción do autoconceito e da autoestima e no proceso de toma de decisións.
- Establecer canles de comunicación cos diferentes servizos e institucións no ámbito das súas competencias.
- Nos institutos onde se imparta formación profesional específica, coordinar a orientación laboral e profesional con outras administracións e institucións.

Ditas funcións están dentro da organización xeral do centro e do proxecto educativo para darlle a operatividade e funcionalidade propiamente educativas.

► **Composición do departamento de orientación**

O departamento de orientación, constituído en CCP a 22 de setembro do 2022, queda formado polo seguinte profesorado:

- Xefa do departamento de orientación: **Lucinda Fernández González**
- Profesora de Pedagogía Terapéutica: **Laura Gerpe Méndez**
- Titoras:
  - Titira do ámbito lingüístico-social: **María Ocampo Ferreiro**
  - Titira do ámbito científico-tecnolóxico: **Raquel Troitiño Barros**
- Profesora de FOL: **Sabela Pernas Soto**

► **Modelo de intervención.**

Predomina a intervención indirecta – modelo de consulta, e a intervención grupal, interna, preventiva e de desenvolvemento a través do Modelo de Programas. Si ben cando estas medidas aínda sendo satisfactorias non son suficientes non se descarta unha intervención directa de asesoramento e intervención individualizada.

► **Ámbito de intervención:**

Movémonos nun Modelo Psicopedagóxico, entendendo que as nosas actuacións diríxense ó alumnado, ó profesorado e as súas estruturas organizativas, ás familias e á Comunidade educativa.

De tódolos xeitos a realidade social e económica demanda cada vez con máis forza a necesidade de que a educación vaia máis aló da escola, especialmente no marco da educación permanente.

Neste senso podemos dicir que camiñamos por sendas proclives a un Modelo sociopsicopedagóxico, que engade ó anterior modelo o entorno sociocultural, sanitario, empresarial, de tempo libre..., tratando de coordinar os esforzos de todos os profesionais da comunidade nun proxecto común: o desenrolo académico, profesional e persoal das novas xeracións e dos distintos grupos sociais.

► **Ámbitos de actuación.**

Das funcións do D.O. e da cualificación dos seus membros, despréndese tres grandes ámbitos de actuación que deben considerarse necesariamente vinculados entre si:

- ***Atención á diversidade. Apoio ó proceso de ensinanza – aprendizaxe.***
- ***Orientación académico-profesional.***
- ***Acción titorial.***

As actuacións nestes ámbitos dirixiranse ó profesorado, ó alumnado, a pais e nais, en definitiva á comunidade educativa.

De acordo con estes tres ámbitos, débese por un lado deseñar o Plan de Orientación Anual de actividades do departamento e por outro, redactar a Memoria final de curso.

► **Coordinación.**

A reunión do departamento de orientación realizarase unha vez ao mes mediante convocatoria ordinaria.

Asi mesmo, a Xefa do Departamento de Orientación, terá tamén 1 hora de coordinación, mensual, cos titores/as de cada nivel (de 1º a 4º de ESO), 1 hora de coordinación coa Educadora Familiar do Concello e 1 hora de coordinación ca especialista en Pedagogía Terapéutica para facer un

seguimento detallado das necesidades educativas do alumnado, medidas a poñer en marcha e deseño/elección de recursos materias.

2.3.- Análise de necesidades.

A avaliación de necesidades como primeira fase da intervención orientadora permítenos analizar o contexto educativo, a fin de poder determinar posibles necesidades educativas, sentando as bases para o establecemento dos obxectivos e das liñas prioritarias de actuación.

Realizamos unha avaliación sistémica relacionado cos distintos ámbitos e axentes de intervención, sen perder de vista ó centro adscrito e a comunidade educativa: lembremos que nos interesa facer unha proposta o máis significativa para todos.

Os instrumentos e recursos empregados serán; as reunións de colaboración, individuais e colectivas cos membros do equipo educativo, análise de documentos (Memoria Anual anterior, expedientes, informes, etc.) a observación, rexistro das demandas efectuadas polos profesores, pais e nais, e alumnos /as que se acheguen ao departamento, reunións...e a observación directa.

A nivel xeral as posibles necesidades neste curso (atendendo tamén a memoria do curso pasado) 2022/2023 son:

► Relativas ó alumnado:

- Atender e favorecer a integración do novo alumnado procedente dos centros de primaria e fomentar a cohesión grupal no resto de grupos.
- Atender ao alumnado con NEAE e poñer en marcha as medidas de intervención máis acordes ás súas necesidades.
- Necesidade de deseñar e coordinar programas e/ou actividades que potencien o uso da técnicas de traballo intelectual e a súa integración nas distintas materias.
- Necesidade de atender ás características e necesidade de desenrolo persoal e social intrínsecas ás distintas etapas evolutivas empregando como estratexia básica de intervención mediante os valores, os contidos transversais así como as habilidades sociais.
- Necesidade de orientar profesionalmente ao alumnado, tanto no relativo á elección de optativas, de estudos posteriores, e á inserción no mundo laboral.
- Necesidade de velar polo benestar emocional do alumnado tendo en conta as situacións persoais así como polo alumnado vulnerable.

► Relativas ó profesorado:

- Continuación da coordinación co equipo directivo para traballar e intervir cos diferentes sectores da comunidade educativa na mesma liña.

- Dinamización da acción tutorial, a través das reunións cos titores/as dos diferentes niveis educativos.
- Necesidade de asesorar e colaborar co profesorado na posta en funcionamento das medidas de atención á diversidade de maneira operativa e eficaz.
- Favorecer a coordinación dos profesores de área co profesor especialista a hora de intervir cos alumnos con NEAE.
- Favorecer no profesorado un maior coñecemento do seu grupo de alumnos para que as intervencións e seguimentos sexan o máis individualizados posibles.
- Implicar ó maior número de profesores/as posible no desenvolvemento da actividade orientadora do centro para co alumnado e atender aos seus problemas particulares.
- Necesidade de traballo en equipo do profesorado e dinamización das diferentes reunións facilitando a comunicación entre o equipo de profesorado dun mesmo grupo.

► **Relativas ó centro:**

- Elevar á CCP propostas para mellorar a acción orientadora e a posta en marcha das MAD.
- Necesidade de mellor a coordinación entre o IES e o centro adscritos para operativizar recursos e mellorar rendemento.
- Necesidade de fomentar e mellorar a coordinación familia-escola. Fomentar a súa implicación na dinámica do centro.
- Participar activamente nas diferentes actividades, conmemoracións e efemérides que se desenvolvan no centro educativo.

► **Relativas ó centro adscrito:**

- Intercambio de información e seguimento dos alumnos/as obxecto dalgunha medida de atención á diversidade específica.
- Seguimento e valoracións pertinentes durante o curso, do alumnado que presente posibles necesidades educativas especiais e sexa de próxima incorporación ao IES.
- Necesidade de orientación académica e profesional do alumnado e familia do último curso de Primaria.

► **Relativas ó entorno comunitario:**

- Traballar de forma coordinada cos Servizos Sociais do Concello.
- Necesidade de intercambio de información acerca dos alumnos/as que precisan, dadas as súas necesidades, de intervención interinstitucional.
- Estar en contacto con outras ofertas formativas da contorna e dalas a coñecer ao noso alumnado.

3.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NA NORMATIVA.

O Plan de Orientación aséntase **fundamentalmente** na seguinte normativa legal:

- Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio de Educación.
- Lei Orgánica 3/2020, do 29 de decembro, pola que se modifica a Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio de Educación.
- Decreto 120/1998 do 23 de abril, polo que se regula a orientación educativa e profesional na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde do 24 de xullo de 1998, pola que se establece a organización e funcionamento da orientación educativa na Comunidade Autónoma de Galicia regulada polo decreto anterior.
- Circular 10/2010 da Dirección Xeral de Educación, FP e innovación educativa pola que se ditan instrucións para unificar as actuacións e establecer as accións prioritarias dos servizos de orientación educativa e profesional das ensinanzas escolares de Galicia.
- Circular 18/2007 das Direccións Xerais de Ordenación e Innovación Educativa e de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais pola que se ditan instrucións para unificar as actuacións e establecer as accións prioritarias dos servizos de orientación educativa e profesional das ensinanzas escolares de Galicia.
- Decreto 324/1996, polo que se aproba o regulamento orgánico dos IES.
- Orde do 1 de agosto de 1997, pola que se ditan instrucións para o desenrolo do Decreto 324/1996.
- Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Decreto 229/2011 do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación (DOGA 26 outubro 2021).
- Decreto 114/2010, do 1 de xullo, polo que se establece a ordenación xeral da formación profesional do sistema educativo de Galicia (DOGA 12 xullo 2010).
- Orde do 28 de febreiro de 2007 pola que se regula el módulo profesional de formación en centros de traballo da FP inicial, para o alumnado matriculado en centros educativos da CCAA de Galicia. (DOGA 8 marzo 2007).
- Orde do 15 de xuño de 2016 pola que se regula o procedemento de admisión do alumnado nos centros docentes sostidos con fondos públicos para impartir ciclos formativos de formación profesional de graos medio e superior en réxime ordinario e para as persoas adultas (DOGA 27

xuño 2016).

- Orde do 2 de decembro del 2008, pola que se regulan as probas de acceso aos ciclos formativos de FP do sistema educativo. (DOGA 16 decembro 2008).
- Orde do 12 de xullo de 2011 pola que se regulan o desenvolvemento, a avaliación e a acreditación académica do alumnado das ensinanzas de formación profesional inicial (DOGA 15 xullo 2011).
- Orde do 5 de abril de 2013 pola que se regulan as probas para a obtención dos títulos de técnico e de técnico superior de ciclos formativos de formación profesional dos establecidos ao abeiro da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación (DOGA 16 abril 2013).

4.- OBXECTIVOS DO PLAN.

► Obxectivos prioritarios comúns aos tres ámbitos de actuación.

- Formar no seo do D.O. un equipo de traballo eficaz e funcional.
- Facilitar ós titores/as e ó profesorado xeral, recursos, posibilidades e asesoramento permanente no ámbito da orientación, tutoría e atención á diversidade.
- Manter un contacto periódico coas institucións do entorno
- Enriquecer e apoiar a relación centro-familia en xeral, e titores/as-familia en particular.
- Coordinarse co EOE e a Inspección Educativa no marco das institucións e accións prioritarias para este curso como en situacións puntuais relacionadas coa avaliación, intervención nas NEE que, superando as nosas posibilidades precisen asesoramento.

► Obxectivos prioritarios na atención á diversidade.

- Colaborar co Equipo Directivo e co conxunto de profesorado na posta en funcionamento das medidas necesarias para asegurar a continuidade e coherencia do proceso educativo ó longo das etapas e en relación coas diferentes áreas e/ou materias.
- Establecer reunións co profesorado para diseñar e pór en marcha MAD, en especial as ACS (colaborando no asesoramento sobre material adaptado).
- Colaborar cos profesores na prevención e detección de problemas de aprendizaxe e na detección de posibles necesidades educativas específicas, e no seu caso, realizar a pertinente avaliación psicopedagóxica e posterior informe.
- Colaborar co equipo directivo na mellora da convivencia e do clima de aprendizaxe, potenciando a motivación e o valor do esforzo.
- Normalizar a atención educativa ao alumnado con NEAE, e asegurar unha resposta adaptada as súas características e necesidades.
- Implicar ás familias de cara á consecución de hábitos de estudo no fogar, nas actividades de reforzo e recuperación no proceso avaliador.

- Asegurar a coherencia e continuación da actividade educativa mediante a coordinación cos responsables de orientación nos centros adscritos.
- Manter contacto con aqueles axentes externos que atenden ao alumnado con NEAE.
- Procurar o benestar emocional do alumnado tendo en conta as situacións persoais e o alumnado especialmente vulnerable.
- Asesoramento á comunidade educativa para o axuste da práctica de educación telemática á atención á diversidade.

► **Obxectivos prioritarios da orientación académica e profesional.**

- Consegui que se asuma a responsabilidade da orientación profesional e preparación para a vida activa, así como a de fomentar unha cooperación orgánica entre o mundo educativo e o mundo empresarial e institucional do traballo, no marco do Plan de Orientación Profesional.
- Lograr unha actuación educativa conforme o establecido no POAP contribuíndo o seu desenvolvemento.
- Fixar as liñas prioritarias de actuación para cada curso, que se dirixan ó alumnado, ás familias e á relación co entorno sociolaboral.
- Posibilitar unha orientación e asesoramento individualizado para aqueles alumnos/as que poidan ter dificultades.
- Colaborar na elaboración do Consello Orientador sobre o futuro académico e profesional dos alumnos/as.
- Colaborar na determinación dos itinerarios na ESO e bacharelato.
- Actualizar a páxina web do departamento de orientación.
- Elaborar unha guía de orientación para o alumnado das diferentes etapas coa información académica e profesional máis relevante.
- Iniciación na orientación on-line en cuestións moi puntuais.
- Organizar charlas para as familias do alumnado, sobre todo do de nova incorporación ou que finaliza etapa.

► **Obxectivos prioritarios da acción tutorial.**

- Establecer criterios e procedementos para a organización e funcionamento da acción tutorial, e concretar as liñas de actuación cos titores/as.
- Contribuír a unha acción tutorial funcional, eficaz e planificada.
- Mellorar a coordinación, seguimento e participación de todos os implicados, no desenvolvemento das actividades tutoriais.
- Normalizar a acción tutorial, impulsando o seu desenvolvemento.

- Implicar a todo o profesorado nunha acción tutorial compartida por todos, contribuíndo ao seguimento do proceso de ensino- aprendizaxe.
- Proporcionar aos titores/as e profesores/as, técnicas e estratexias para facilitar a realización de actividades, a relación co alumnado, a coordinación cos profesores/as e a intervención coas familias.
- Facilitar a labor tutorial proporcionando recursos, técnicas, criterios de actuación, asesoramento, pero sobre todo, reflexión, debate, intercambio de opinións e experiencias.
- Identificar na diferentes titorías ás necesidades do noso alumnado.

5.- PLANIFICACIÓN XERAL E DEFINICIÓN DE ACCIÓNS PRIORITARIAS.

No referente ás accións prioritarias teremos en conta as accións que no noso centro se estiman oportunas e relacionadas cos diferentes ámbitos de intervención. Así, as accións prioritarias por ámbitos serán, a nivel xeral:

5.1- Apoio ó proceso de ensinanza – aprendizaxe . Atención á diversidade.

- Promover accións e actuacións destinadas á prevención e detección precoz de dificultades de aprendizaxe.
- Revisión dos informes psicopedagóxicos, expedientes, e memorias para coñecer as necesidades do alumnado.
- Reunión inicial coas familias, para unha primeira toma de contacto e achegamento ao departamento de orientación.
- Reunións iniciais cos diferentes grupos de alumnado con necesidades para un establecemento de medidas de atención á diversidade de carácter provisional.
- Recollida de información do alumnado de nova incorporación.
- Realización das avaliacións psicopedagóxicas e posterior informe do alumnado que o precise.
- Coordinación co centro adscrito.
- Coordinación coas institucións do entorno, co obxectivo de garantir colaboracións: Centro de Saúde, Servizos Sociais, Asociacións, Servizos de Orientación do ámbito laboral...
- Facilitar asesoramento a toda a comunidade educativa sobre as diferentes medidas e recursos para a atención do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Coordinación co Equipo de Orientación Específico, na detección, prevención e compensación das necesidades específicas de apoio educativo.
- Realización da proposta do alumnado que precisa atención por parte do mestre de Pedagogía Terapéutica, establecendo o número de sesións e o tipo de apoio.
- Realización de seguimento da evolución académica dos alumnos/as, especialmente cos ACNEE. Na reunión de titores/as e coa mestra de apoio.

- Dar información relevante para o proceso de aprendizaxe ao profesorado que atende ao alumnado obxecto dalgunha medida específica de atención á diversidade e/ou que está a pasar por unha situación complexa, problemática e/ou complicada ou especialmente vulnerables.
- Información e orientación a pais/nais de alumnos con NEAE sobre os recursos de apoio existentes na zona, asociacións, centros de apoio...
- Asistencia e participación nas sesións de avaliación.
- Seguimento, avaliación e revisión das medidas adoptadas, conforme ós criterios de avaliación establecidos.
- Colaborar na realización do consello orientador do alumnado que se quere incorporar a un Programa de Formación Profesional Básica, de ser o caso.
- Asesorar aos docente sobre a posta en práctica das medidas de atención á diversidade na educación telemática, así coma o apoio do especialista en PT.

5.2.- Apoio á Orientación Académica e Profesional.

- Coordinación con E. Primaria para facilitar unha orientación académica ó alumnado e pais de 6º de primaria de cara ó seu ingreso na ESO.
- Colaboración no programa de acollida ao alumnado de novo ingreso.
- Informarase a todos os grupos de ESO do sistema de avaliación, promoción e titulación.
- 1º ESO: autocoñecemento e asesoramento sobre o sistema educativo e optatividade na ESO.
- 2º ESO: autocoñecemento e asesoramento sobre o sistema educativo, itinerarios e optatividade na ESO.
- 3º e 4º ESO: no 3º curso centrarase no asesoramento sobre o sistema educativo e sobre todo nas dúas modalidades de 4º.
- En 4º as actividades organizaranse tendo en conta os seguintes bloques: autocoñecemento (intereses profesionais, aptitudes, personalidade, historial académico), opcións académicas e profesionais (ESA, ciclos formativos, bacharelato, universidade, probas de acceso a ciclos, busca de emprego e integración laboral...), Toma de decisións e o Consello Orientador ó remate da ESO.
- 1º e 2º de Bacharelato: optatividade, itinerarios, ponderacións e proba de acceso á universidade, asesoramento sobre estudos post-obligatorios.
- Ciclo formativo: estratexias de inserción laboral e de formación.
- Promover a comunicación coa oferta formativa da contorna para facilitala ao alumnado.
- Atención personalizada ao alumnado e ás familias.
- alumnado ademais poderá consultar as súas dúbidas individuais no DO, ben nos recreos ou ben na hora de titoría.

5.3. Apoio ó PAT. Accións encamiñadas ó desenvolvemento do PAT.

- Recolleranse as propostas dos titores/as para dita revisión e desenvolvemento do PAT, promovendo a súa análise, reflexión e a súa articulación na práctica.
- Para o desenvolvemento do PAT o departamento de orientación facilitará ás titoras/es o asesoramento para a realización das actividades propostas e a consecución dos obxectivos sinalados.,
- Traballarase na educación en valores, a tolerancia e a mellora da convivencia, habilidades sociais, hábitos de estudo e as técnicas de traballo intelectual, actividades dirixidas ao coidado do benestar, e a orientación académico-profesional, cun maior peso no 4º curso da ESO, 2º de bacharelato e 2º curso do ciclo, posto que ao remate o alumnado deberá tomar unha decisión respecto ó seu futuro académico e profesional.

5.4. Temporalización e secuenciación de actividades de tutoría.

1º Trimestre:
Acollida. Información sobre a etapa na que ingresan
Presentación da titor/a.
As instalacións do Instituto: coñecemos o instituto
Elección de Delegado/a
Cohesión de grupo: dinámicas.
Cuestionario de datos persoais
Dereitos e deberes. Normas de Convivencia.
Identificación de necesidades entre o alumnado derivadas e posta en marcha de medidas para palialas.
Cuestionario de hábitos de estudo.
Planificación e organización do estudo.
Coidado da libreta.
Uso da axenda escolar.
Comemoración de diferentes efemérides: Samaín, Día internacional contra a violencia de xénero, Día mundial da Sida, etc...
Sesión de pre-avaliación.
2º Trimestre:
Sesión de postavaliación: reflexión e compromisos.
Traballo sobre recoñecemento e expresión de emocións, así coma de estratexias para que sexan adaptativas.
Técnicas e estratexias de estudo específicas.

Conmemoracións e efemérides: Día da Paz.
POAP: autoconñecemento, optatividades, orientación académica e profesional.
Sesión de preavaliación.
3º Trimestre:
Sesión de postavaliación.
Conmemoracións e efemérides: Día das Letras galegas, Día da Muller traballadora.
Valoración da titoría.

5.5. Actividades Extraescolares e Complementarias do Departamento de Orientación.

A proposta de actividades extraescolares e complementarias, polas características propias do departamento, ten un carácter provisional e moi dependente das necesidades do alumnado, oferta de actividades dentro dos diferentes ámbitos, e moi suxeita a outras variables difíciles de contemplar a priori.

Neste curso académico en colaboración coa titora de PDC solicitouse dende orientación o Proxecta "Correspondentes Xuvenís" en colaboración co Espazo Xove de Noia, polo que procuraremos a través deste Plan que o alumnado participe máis, se cabe, nas actividades de ocio e culturais que se oferten na contorna e que serán difundidas no IES a través do grupo de alumnado de 3º de Diversificación.

Actividades coordinación co centro adscrito:

- Visita alumnos de 6º de Primaria. "Xornada de portas abertas".
- Reunión de pais dos alumnos de 6º de Primaria.
- Reunión profesorado titor, profesorado de apoio e orientador coa orientadora e xefa de estudos (finais de curso).

Charlas orientación vocacional : impartidas pola orientadora en todos os grupos no 2º trimestre.

Obradoiros:

- **Obradoiro "Como manexar o estrés nos exames" para alumnado de 2º de Bacharelato:** organizado polo Espazo Xove de Noia en outubro.
- **Obradoiro de Educación Afectivo Sexual en 3º da ESO:** impartido por Quérote + no 2º trimestre.
- **Plan director na ESO:** acoso escolar e novas tecnoloxías.
- **Charla A Ponte entre o Ensino Medio e a USC en 2º de Bacharelato.**

- **Obradoiro do Plan navega con rumbo en 1º da ESO:** impartido polo Colexio de Enxeñaría Informática en colaboración coa Xunta de Galicia.
- **Escolas sen violencia para alumnado de 2º da ESO:** impartido pola Fundación Educativa e Social Dignidade coa colaboración da Fundación la Caixa.

Participación na celebración de diferentes conmemoracións:

- Día internacional contra a violencia de xénero.
- Día mundial da Sida.
- Día da Paz.
- Día internacional da Muller traballadora.
- Etc.

6.- ESTRATEXIAS DE INTERVENCIÓN.

As estratexias de intervención por excelencia son, o modelo programas e o modelo de consulta, apoiándonos no modelo de asesoramento individualizado cando sexa necesario.

► **Estratexias de intervención comúns ós tres ámbitos de actuación:**

- Reunións iniciais do DO, da CCP e dos titores/as para elaborar directrices, propostas e elaboración do plan consensuado.
- Valoracións, observación e entrevistas ós distintos sectores da comunidade educativa sobre a maneira de xestionar e intervir do DO.
- Redacción e valoración dos distintos documentos do DO.
- Reunión mensual do DO.
- Reunión mensual cos titores/as.
- Colaboración e coordinación cos servizos do Concello.
- Participación nas reunións colectivas e individuais coas familias.

► **Estratexias de intervención no apoio ó proceso de ensinanza e aprendizaxe:**

- Participación nas CCPs .
- Avaliación inicial do alumnado.
- Avaliación psicopedagóxica pertinentes e posterior informe.
- Realización dos informes psicopedagóxicos e colaboración no deseño e seguimento da proposta curricular e organizativa, no seu caso.
- Entrevistas iniciais e de intercambio da información (profesorado, familia e alumno/a).
- Orientacións, organización do apoio, no seu caso, e seguimento e avaliación das medidas educativas adoptadas.

- Colaboración do profesor de apoio e a orientadora cos titores/as e profesores/as de área.
- Difusión de materiais de distinto tipo para as actividades de apoio.
- Intervención do PT na aula ordinaria e se fose preciso na aula de apoio.
- Asesoramento ao profesorado de recursos e materiais adaptados.
- Xuntas de avaliación. Con voz, sen voto.

► **Estratexias de intervención na orientación académica profesional:**

- Asesoramento xeneralizado: desenvolverase fundamentalmente a través das titorías, coa colaboración doutros profesionais, se é o caso.
- Asesoramento individualizado: atención directa do DO ó alumnado que, aínda recibindo orientación grupal, siga presentando grandes dúbidas respecto ó seu futuro académico-profesional. Entrevista co orientador e consello orientador.
- Coordinación con distintas institucións, especialmente cos servizos de orientación laboral, Universidade, outros centros formativos.
- Elaboración de materiais por parte do DO.

► **Estratexias de intervención na acción titora:**

- Encontro de acollida de titores/as/: orientadora: carpeta do titor/a e protocolos.
- Información sobre o alumnado dos diferentes grupos: MADs, cursos repetidos, dificultades, etc.
- Desenvolvemento do PAT; traballarase na reunión periódica cos titores/as. Serán moi importantes as súas aportacións sobre as actividades realizadas e as necesidades que poidan darse ó longo do curso.
- Aportación e elaboración, no seu caso, de programas, materiais e actividades adecuados a cada un dos niveis educativos. Asesoramento no seu uso e participación directa, cando cumpra, nalgunha sesión de titoría.
- Recompilación e elaboración de materiais para ser traballados nas horas de titorías.
- Intercambio de información cos servizos sociais e sanitarios.

7.-METODOLOXÍA.

Nas accións emprendidas procurarase unha metodoloxía activa e participativa, que implique tanto ós distintos membros da comunidade educativa, como ós servizos e institucións do entorno comunitario.

A este efecto procurarase a corresponsabilidade, a cooperación e a coordinación, sen esquecer que o traballo en equipo alixeire a carga. Pero ademais, os criterios de actuación veñen dados polo modelo de intervención que defendemos, que asegura unha actuación planificada, preventiva e de desenrolo, sistémica e de intervención social, cooperativa e curricular.

► **Recursos materiais e infraestrutura do DO:**

- **Infraestrutura:** departamento con espazo de traballo para todos os seus membros, con mobiliario preciso para libros, instrumentos e demais materiais. Terminal telefónica e equipo informático.
- **Aulas de apoio:** 1 aula ampla con ordenador, mesas amplas e estanterías, con material específico de apoio. A aula é o suficientemente comfortable e organizada, permite un traballo cómodo da especialista de PT.
- **Materiais específicos:** documentos do centro, taboleiros do DO, probas psicopedagóxicas, folletos informativos, guías, revistas e demais publicacións.

► **Recursos persoais e externos:**

- **Recursos internos:** membros do DO, profesores/as-titores/as, Xefa de estudos, E. directivo, Claustro, profesora de PT.
- **Recursos externos:** EOE, Inspección Educativa, CFR, CAFI, Concello, Empresas, Consellería, Servizos Sanitario e Asociacións Sociais e Culturais.

► **Recursos funcionais e organizativos:**

- **Funcionais:** condicións espazo-temporais, cumprimento dos horarios, coordinación docente, coordinación e soporte institucional da xefa de estudos, colaboración, seguimento, asesoramento e dinamización do DO, supervisión e revisión da CCP e o apoio e complemento do EOE.
- **Organizativos:** Reunión de coordinación interna: reunión mensual. Reunión mensual cos titores/as da ESO. Reunións da CCP.

8.-SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN DO PLAN.

► **Avaliación procesual e seguimento:**

Implica a recollida sistémica de datos, a súa análise e conseguinte toma de decisións, mentres ten lugar a implantación do Plan, o que nos permite facer un seguimento do mesmo e a súa reorientación, en caso de ser necesario.

Para realizar o seguimento e avaliación da calidade do Plan, teremos en conta as valoracións que se acorde nas distintas reunións que levaremos a cabo ó longo do curso (CCP, DO, Titores/as, avaliacións...).

► **Avaliación final e revisión:**

Adopta unha función un tanto **sumativa**, para analizar a consecución dos obxectivos, como **formativa**, retroalimentando a nosa programación á vista do conseguido e tomar as decisións oportunas para a mellora do propio proceso.

Esta avaliación faise tendo en conta os seguintes criterios de avaliación:

- Grao de consecución dos obxectivos.
- Adecuación dos contidos e actividades para a consecución dos obxectivos.
- Adecuación dos materiais e recursos empregados.
- Colaboración e implicación das familias.

Ademáis nesta avaliación final teranse en conta as actividades realizadas e o seu grao de cumprimento, a síntese reflexiva dos logros acadados, as dificultades e obstáculos atopados, os aspectos a mellorar, as modificacións introducidas, así como suxestións e propostas de mellora recollidas ó longo do curso e as propostas de innovación necesarias.

En efecto, durante todo o proceso e por parte de todos os responsables -avaliación compartida-, irase recollendo informacións e suxestións que permitan reorientar e Plan, tendo en conta ademais as observacións do equipo directivo, do profesorado en xeral, así como dos alumnos/as e as familias.

Noia, 27 de Setembro de 2022

Asdo.: Lucinda Fernández González
X. Dpto. Orientación

Asdo.: Laura Gerpe Méndez
Especialista en Pedagogía Terapéutica

Asdo.: María Ocampo Ferreiro
Titora do ámbito lingüístico-social

Asdo.: Raquel Troitiño Barros
Titora do ámbito científico-tecnolóxico

Asdo.: Sabela Pernas Soto
Profesora de Formación e Orientación Laboral

ANEXO I

PROGRAMACIÓN DE PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA

ÍNDICE:

1. INTRODUCCIÓN
2. ACCIÓNS PRIORITARIAS
3. OBXECTIVOS
4. COMPETENCIAS CLAVE
5. ORGANIZACIÓN DA ATENCIÓN E APOIOS DE PT
6. METODOLOXÍA
7. ORGANIZACIÓN DOS ESPAZOS, TEMPORALIZACIÓN E RECURSOS
8. COORDINACIÓNS
9. AVALIACIÓN

1. INTRODUCCIÓN

A Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, modificada pola Lei orgánica 3/2020, do 29 de decembro, regula en toda a súa extensión o sistema educativo, tendo como un dos principios fundamentais a equidade que garanta unha igualdade efectiva de oportunidades para todo o alumnado. Nesta programación plásmanse as liñas básicas do traballo da especialista de Pedagogía Terapéutica, tendo en conta a lexislación vixente, que debe atender á diversidade do alumnado tal e como se contempla no Decreto 229/2011 do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia e na Orde do 8 de setembro de 2021 polo que se desenvolve o D. 229/2011.

Englóbese dentro do Plan Xeral de Atención á Diversidade do Centro, da Programación Xeral Anual e no Plan do Departamento de Orientación. Sinalar que esta programación é flexible e está aberta a posibles modificacións que poidan xurdir durante o curso escolar, tanto na atención do alumnado con dificultades de aprendizaxe como na temporalización dos apoios, nas metodoloxías e recursos a empregar.

Ten como referentes básicos as Concrecións Curriculares dos distintos niveis educativos cos seus respectivos obxectivos, contidos, métodos pedagóxicos e criterios de avaliación, agás nos casos concretos nos que o alumnado conte cunha Adaptación Curricular Significativa aprobada pola Inspección Educativa.

É obxectivo do sistema educativo conseguir que todas as persoas acaden o máximo desenvolvemento posible das súas capacidades (individuais, sociais, culturais, intelectuais), polo que é necesario que a súa educación cubra todas as súas necesidades.

2. ACCIÓNS PRIORITARIAS

Para por levar a cabo estas actuacións de maneira coordinada, efectiva e adaptada ás necesidades do noso alumnado precisamos a implicación de toda a comunidade educativa, baixo os principios de normalización, inclusión e socialización.

Actuacións coas familias:

- Facilitando unha relación comunicativa fluída entre a totalidade dos membros.
- Recadando información sobre o desenvolvemento xeral do alumnado con necesidades educativas, e de todos os aspectos relevantes que poidan incidir de maneira positiva.
- Orientando e informando ás familias nas diferentes actuacións que favorezan a inclusión do alumnado, no proceso formativo tanto académico como laboral.

Actuación no centro educativo;

- Como parte do departamento de orientación (DO) e da comisión de coordinación pedagóxica (CCP).
- Aportando información na avaliación psicopedagóxica, na elaboración de adaptacións e nos reforzos.
- Colaborando na elaboración dos diferentes documentos do centro como un membro máis do claustro.
- Coordinando as diferentes actuacións a levar a cabo co equipo docente.
- Participando nas sesións de avaliación do alumnado ao que atendo.

Atención ao alumnado

- Facendo unha avaliación inicial, que axude a determinar o nivel de competencia curricular actual do alumnado.
- Observando o proceso do alumnado así como a avaliación sistemática en colaboración co profesorado.
- Apoiando de maneira activa ao alumnado que precise axude máis individualizada.
- Facilitando a obtención de estratexias favorables á adquisición dunha aprendizaxe significativa.
- Levando a cabo un seguimento continuo de todas as variables que incidan no alumnado, instaurando as positivas, minimizando as negativas.
- Elaborando un plan individualizado de traballo, coherente e realista.
- Favorecendo a motivación e o esforzo como ferramentas de traballo diario.
- Actuando directamente co alumnado coas modificacións oportunas para obter resultados satisfactorios.
- Coordinando os apoios que se desenvolvan co alumnado ao longo de todo o curso.
- Facilitando a inclusión do alumnado de apoio dentro do seu grupo-clase.
- Proporcionando información ao alumnado de aspectos que poida favorecer unha maior inclusión no centro e que poidan axudarlle a mellorar as súas capacidades e habilidades.

3. OBXECTIVOS

Os obxectivos xerais desta programación van dirixidos ao alumnado con necesidade específica de apoio educativo existente no instituto.

Obxectivos xerais

- Atender directamente a todo o alumnado que presente dificultades

- Favorecer a inclusión e socialización A.C.N.E.A.E dentro do grupo de referencia e no centro educativo.
- Adaptar o proceso de ensino- aprendizaxe ás características de todo o alumnado ofrecendo atención específica e individualizada de acordo as necesidades.
- Ensinar a ser. Ensinar a convivir. Ensinar a aprender.
- Desenvolver e afianzar os aprendizaxes básicos.
- Conseguir o desenvolvemento integral do alumno/a: cognitivo, motor lingüístico e emocional.
- Potenciar ao máximo a personalidade global do educando, partindo da psicoloxía do desenvolvemento e da aprendizaxe, ofrecendo un amplo repertorio de alternativas, secuenciadas en dificultade, en función de criterios madurativos e abrangendo dende cero ata o pensamento formal.
- Empregar unha metodoloxía centrada no deseño universal de aprendizaxe e que destaque tanto os aspectos cognitivos como emocionais do alumnado.
- Establecer canles de comunicación con toda a comunidade educativa implicada no proceso de ensinanza-aprendizaxe do alumnado.
- Dirixir os intereses, capacidades e habilidades do alumnado cara unha efectiva participación na comunidade a través dunha aprendizaxe axeitada, na que as familias, profesorado e sociedade deberán participar activamente.
- Colaborar coas familias en canto a estratexias de intervención no fogar, encamiñadas a promover unha continuidade do traballo no seu ámbito familiar.

Obxectivos específicos

- Mellorar as habilidades comunicativas lingüísticas e non lingüísticas tanto a nivel expresivo coma comprensivo.
- Mellorar o desenvolvemento dos procesos cognitivos básicos: atención, percepción e memoria.
- Adquirir habilidades sociais e de interacción, así como unha axeitada autonomía persoal e social.
- Mellorar e afianzar a competencia lecto - escritora a todos os niveis.
- Reforzar as técnicas instrumentais básicas.
- Ofrecer estratexias para a planificación dos estudos.
- Traballar as emocións, así como reforzar a autoestima e o autoconcepto do alumnado.
- Mellorar e afianzar o dominio das operacións aritméticas básicas, resolución de problemas e razoamento lóxico.
- Acadar os obxectivos establecidos nas ACS de cada unha das áreas.

4. COMPETENCIAS CLAVE

As competencias clave tendo en conta o Real Decreto 217/2022, do 29 marzo, polo que se establece a ordenación das ensinanzas mínimas da Educación Secundaria Obrigatoria e a Recomendación do Consello da Unión Europea do 22 de maio de 2018, relativa ás competencias clave para o aprendizaxe permanente, estas deben estar integradas nas áreas ou materias das propostas curriculares, e nelas defínense, explicitárense e desenvólvense suficientemente os resultados de aprendizaxe que os alumnos e alumnas deben conseguir. Son aquelas competencias que debe alcanzar todo o alumnado da ESO ao finalizar o ensino obrigatorio para lograr a súa realización persoal, exercer a cidadanía activa, incorporarse á vida adulta de maneira satisfactoria e ser capaz de desenvolver unha aprendizaxe ao longo da vida.

Neste marco, identifícanse 8 competencias clave:

- A competencia en comunicación lingüística trata de potenciar as capacidades comunicativo lingüísticas e mellorar os problemas específicos da linguaxe. A través de diferentes accións como: a expresión de pensamentos, ideas...; comprensión e expresión de diferentes mensaxes nas distintas situacións comunicativas; adaptar os estilos comunicativos aos diferentes contextos...
- A competencia plurilingüe que supón recoñecer, valorar e respectar a diversidade lingüística e desenvolver diferentes estratexias que permitan responder as súas necesidades comunicativas de maneira apropiada tendo en conta os distintos contextos sociais.
- A competencia matemática e competencia en ciencia, tecnoloxía e enxeñaría trata de favorecer a comprensión de conceptos e expresión en linguaxe matemático a través de actividades de razoamento, e potenciarase mediante a realización de actividades de observación, esforzo e recoñecemento do entorno.
- A competencia dixital mellorará coa utilización das TICS e o seguimento das clases telemáticas, así como o respecto das normas de utilización das mesmas.
- A competencia persoal, social e de aprender a aprender favorecerase a través de actividades de comprensión da realidade social presente, desenvolvemento do sentido crítico e coñecemento dos deberes e dereitos sociais. Así como favorecer o traballo en aspectos coma a memoria, atención, uso dos diferentes recursos dispoñibles e as técnicas de traballo intelectual, entre outros.

- A competencia cidadá construíndo estratexias para participar activamente na vida social e cívica, desenvolvendo un sentido crítico en canto aos valores propios e alleos, toma de decisións e/ou a resolución de conflitos tendo en conta a o respecto pola diversidade social.
- A competencia emprendedora potencia as habilidades sociais para relacionarse, a cooperar e traballar en equipo. Esta competencia cústalle moito ao alumnado con NEAE.
- A competencia conciencia e expresións culturais favorecerá a mellora dos aspectos como a comprensión, aprecio e o goce da arte no seu conxunto e o interese pola participación na vida cultural.

5. ORGANIZACIÓN DA ATENCIÓN E APOIOS DE PT

O traballo da especialista en PT levarase a cabo como medida de atención extraordinaria sinalada polo Decreto 229/2011, do 7 de decembro polo cal se regula a atención a diversidade en Galicia e na Orde do 8 de setembro de 2021 polo que se desenvolve o D. 229/2011.

Atenderá ao ACNEAE do centro a través de diversos apoios que se levarán a cabo seguindo as pautas de intervención derivadas do marco legislativo mencionado con anterioridade, desta maneira a intervención levarase a cabo dentro da aula ordinaria baseándonos nos criterios de equidade e igualdade, así como no principio de individualización e atención acorde as necesidades específicas do alumnado.

Partindo da previsión de alumnado realizada a inicios do curso 2022/23 o no noso centro concrétase en:

- Alumno con necesidades educativas especiais
- Alumnado con dificultades de atención e/ou aprendizaxe xeneralizadas
- Alumnado con dificultades de aprendizaxe (lectoescritura e/ou matemáticas)
- Alumnado con necesidades derivadas de condicións persoais e/ou historia escolar.

6. METODOLOXÍA

O Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da Educación Secundaria Obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia sinala que os centros docentes implementarán metodoloxías que teñan en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado e as súas características individuais e/ou estilos de aprendizaxe, co fin de conseguir que todo o alumnado alcance o máximo desenvolvemento das súas capacidades. Así mesmo, estas metodoloxías deberán favorecer a capacidade do alumnado para aprender por si mesmo, para traballar en equipo e promover o traballo en equipo, e para aplicar métodos de investigación apropiados.

Para levar a cabo as anteriores actuacións, empregamos unha metodoloxía activa e participativa, implicando a todo o alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe. Partindo dos seus niveis

de desenvolvemento, intereses e motivacións, poñéndoos en consonancia cos obxectivos educativos específicos de cada alumno en particular, e do grupo en xeral.

Algunhas pautas e estratexias metodolóxicas do proceso ensino-aprendizaxe que a nivel xeral se van a seguir no día a día son:

- Adaptar o nivel de esixencia ás súas posibilidades, partindo dos seus coñecementos previos e nivel de competencia curricular.
- Presentar os contidos secuenciados e organizados de maneira flexible, de xeito que resulten motivadores e estimulantes.
- ambiente tentará ser o máis estruturado posible, minimizando elementos distractores.
- Propoñer actividades motivadoras tendo en conta os seus intereses.
- Empregar instrucións verbais claras e concisas para facilitar a comprensión, así como axudas gráficas ou manipulativas de ser preciso.
- Ter en conta o DUA, deseño universal de aprendizaxe, que parte dun deseño para todo o alumnado.
- Favorecer un aprendizaxe cooperativo nas aulas.
- Reforzar cada esforzo e cada logro que acade o alumnado.
- Crear un clima de seguridade e confianza favorecendo a expresión das emocións.
- Espertar no alumnado curiosidade e gañas de aprender.
- Axustar a resposta educativa ás necesidades do alumnado.
- Facilitar a comunicación entre os diferentes membros implicados, a través de reunións onde se poñan de manifesto os aspectos a mellorar ou continuar con eles, de forma que haxa unha constante supervisión dos métodos a empregar.

7. ORGANIZACIÓN DOS ESPAZOS, TEMPORALIZACIÓN E RECURSOS

ESPAZOS

A distribución dos espazos, en canto ao apoio, está feita en función das necesidades do alumnado, desta maneira priorizaremos a atención na aula ordinaria, sendo este o contorno máis inclusivo.

TEMPORALIZACIÓN

Esta programación será desenvolvida ao longo deste curso académico 2022-2023. O número de sesións de apoio están recollidas segundo as orientacións da especialista en orientación do centro.

As intervencións que se levan a cabo co alumnado é flexible, podendo ser modificadas e revisadas en función dos resultados das avaliacións que se levarán a cabo con cada alumno/a, motivado polo ritmo da evolución dos aspectos traballados así como, pola detección de novas necesidades.

RECURSOS

Para dar resposta axeitada ás diferenzas individuais do alumnado empréganse os seguintes recursos:

- **Persoais**, tendo en conta tanto os internos coma os externos ao centro, entre os que destacan: profesorado titor, especialistas de área, a miña propia intervención como mestra especialista en PT, DO, Equipo de Orientación Específico (EOE), CAFI e aqueles outros que sexan necesarios. Sen esquecermos das familias coas que é importante manter unha relación de coordinación e colaboración para manter unha continuidade na casa.
- **Materiais**: para a consecución dos contidos e obxectivos a traballar, realízase unha selección de materiais tendo en conta as características e motivacións do alumnado. Tentarase que os recursos empregados sexan variados, favorecendo o emprego das TICs, e aqueles que se adapten ás necesidades e características persoais e que fomenten a súa participación activa e a motivación. Elaboraremos todo aquel material específico que sexa necesario para atender a diversidade, así como para o logro e consecución dos obxectivos e o desenvolvemento das habilidades básicas da vida diaria. Terase en conta así mesmo material específico para as estratexias lecto-escritoras e o desenvolvemento dos procesos cognitivos básicos (atención, percepción, memoria), así como aquel material destinado a potenciar as habilidades e competencias socio-emocionais do alumnado, material visual que axude no día a día, axudas técnicas, material dixital e organizadores no caso de ser precisos.

8. COORDINACIÓN/COMUNICACIÓN COAS TITORÍAS, DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN E RELACIÓN COAS FAMILIAS.

Debido á multitude de organismos que poden atender ao alumnado con necesidade específica de apoio educativo, é necesario organizar e coordinar de forma axeitada o traballo de todos os profesionais para poder dar unha resposta axeitada aos nosos alumnos e alumnas e optimizar a provisión de recursos.

Como membros do DO informamos a este dos avances e/ou retrocesos do alumnado, colaboramos na detección de novas necesidades para a súa avaliación. Ademais estamos en permanente contacto cos especialistas das áreas nas que se necesita o apoio, así como co profesorado titor. Participaremos ademais de forma activa nas preavaliacións, e nas diferentes avaliacións que se dan ao longo do curso escolar.

Con respecto ás familias, intentaremos buscar a máxima coordinación, e para iso empregaremos a hora semanal de atención ás familias, chamadas telefónicas para comentar

aspectos puntuais, evolución en relación ao grado de consecución dos coñecementos propostos, actitude e motivación e aspectos tratados.

Ademais, coincidindo coa avaliación final, tamén se lle elaborará un Informe Final Individualizado do alumnado.

9. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

A avaliación é un compoñente fundamental da programación de aula. A análise e valoración da planificación, implantación e resultado dun proxecto de traballo é necesaria para acadar os obxectivos previstos, porque permite ir tomando *decisións reflexivas e contextualizadas sobre a modalidade de traballo elixida e o grao de adecuación ás necesidades de cada suxeito e de cada contexto*.

Parte dunha planificación exhaustiva na que respondemos as cuestións de **que, como e cando avaliar**. Ten **carácter continuo, global e formativo** o que permite realizar tomas de decisións adaptadas ás necesidades que van xurdindo ao longo do proceso. A **Avaliación continua**, permítenos levar a cabo un seguimento constante da situación de cada membro do grupo, tanto ao principio, durante e ao final do proceso. Mediante a **Avaliación global** consideramos á persoa na súa totalidade, contando coas apartacións de todos os axentes que participan no proceso de ensinanza-aprendizaxe. Por último a **Avaliación Formativa** permítenos coñecer os resultados da aprendizaxe durante o proceso.

Así mesmo, a avaliación establece en tres momentos: inicial, continua e final. Será un proceso continuado no que estas tres fases serán encadeadas e non un feito puntual e illado.

- A avaliación inicial, para ver o punto de partida de cada neno/a (capacidades adquiridas en relación ós obxectivos curriculares, estilo de aprendizaxe, dificultades, ...) e analizar todas as variables que poidan influir na nosa decisión e así elaborar a programación que se vai levar a cabo de forma individual.
- A avaliación continua, a partir de realización das actividades propostas anteriormente, xa que nos darán información sobre o grado de aprendizaxe do alumnado e sobre as dificultades que van presentando á hora de realizalas, o que nos vai permitir establecer as modificacións oportunas.
- A avaliación final das intervencións, que nos permitirá comprobar o grado de adquisición dos obxectivos da programación.

É unha **tarefa compartida**, entre docentes (titora, especialistas en outras áreas, PT, orientadora...) alumnado e familias, porque partimos dunha dinámica de coordinación que esixe un traballo de valoración conxunta da actividade desenvolta por cada un de nós tanto no eido individual como colectivo.

Así mesmo, a avaliación non abarcará só o alumnado co que se traballa, senón que se estenderá tamén ao **profesorado** e a súa **práctica educativa** que deberá ser obxecto de revisión continua para poder introducir as modificacións que se estimen oportunas. A avaliación do alumnado con necesidade específica de apoio educativo rexirase como norma xeral pola orde de avaliación correspondente para a etapa na que se atopa escolarizado. Para garantir a consecución dos obxectivos do presente plan será necesario prestar especial atención ao carácter relativo das necesidades específicas de apoio educativo, xa que as necesidades iniciais poden variar durante o curso escolar, é dicir, poden desaparecer algunhas das necesidades iniciais e aparecer outras novas.

Teñamos en conta que partimos do **criterio de avaliación positiva e informativa**, de tal xeito que o discente entenda esta valoración como un instrumento básico para a súa propia superación e como constatación dos avances experimentados. Deste xeito coidamos que contribuímos á mellora da súa autoestima e autoconcepto, unhas das principais necesidades que presentan a maioría do ACNEAE.

Departamento de Orientación IES Virxe do Mar